

Statens vegvesen  
Postboks 1010 Nordre Ål  
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref

Dato

25/940-

13. mars 2026

## Tilbakemelding på rapport om Nasjonale føringer for drift og vedlikehold

Samferdselsdepartementet viser til rapport av 11. april 2025 om «Nasjonale føringer for drift og vedlikehold». Rapporten svarer ut supplerende tildelingsbrev 7/2023. Vi viser videre til dialog om saken.

Samferdselsdepartementet har i 2025 også mottatt følgende rapporter:

- Bruk av målestokkonkurranse innen drift og vedlikehold (20. mai og 30. desember)
- Veinettets tilstand på riks- og fylkesvei (1. desember)

Alle tre rapportene svarer ut oppdrag fra Samferdselsdepartementet og har klare grenseflater i formål og tilrådninger. Det handler i stort om hvordan vi skal få sektoren til å fungere innenfor området fornying, drift og vedlikehold når veinettet er delt mellom flere eiere, for å sikre at veinettet er trygt og fremkommelig. Samarbeid, styring, kontroll og kostnadseffektivitet er sentrale temaer som dekkes av utredningene. Det faglige grunnlaget som ligger i rapportene, vil også være viktig i arbeidet med kommende Nasjonal transportplan. Utredningene var tema for fagmøtet 23. januar i år med KS, fylkeskommunene, Nye Veier, Vegtilsynet og Statens vegvesen.

Departementet mener at det er behov for å videreføre dette felles utviklingsarbeidet. Vi oppfatter at aktørene er fornøyde med arbeidsformen og er motiverte for å videreutvikle det som er startet opp.

I rapporten Nasjonale føringer for drift- og vedlikehold kommer Statens vegvesen med følgende anbefaling:

*«Etter en totalvurdering, der både hensyn til trafikantenes trafiksikkerhet og framkommelighet, kommunalt selvstyre, vegholdernes handlingsrom, en felles standard som anbefaling samt at Samferdselsdepartementet får tilgang til informasjon om tilstanden både for riksveg og veger av nasjonal betydning, mener Statens vegvesen at alternativ 3 – **Statlig retningslinje med rapporteringskrav**, er den beste løsningen ut ifra dagens situasjon og økonomiske rammeverk. Ved at Samferdselsdepartementet gjennom rapportering får kunnskap om vegnettets tilstand, vil de på senere tidspunkt kunne vurdere strengere styring.»*

Om en statlig retningslinje skriver dere at *«På grunn av en faglig anbefalt standard vil trolig trafiksikkerheten og framkommeligheten på sikt bli bedre enn om en ikke innfører tiltak»*. Og videre at man med en statlig retningslinje i kombinasjon med rapporteringskrav på lengre sikt trolig vil få en mer ensartet standard enn uten tiltak.

Generelt oppfatter vi at det i dag er et svært godt klima for samarbeid mellom aktørene, som virker å ha sammenfallende interesser og et ønske om å finne felles løsninger. Slik vi har forstått det, er det et ønske fra fylkeskommunene om å utvikle gode og relevante indikatorer som kan si noe om tilstanden på deres veinett, hvordan denne utvikler seg og hvordan dette påvirker måloppnåelsen i sektoren. Gjennom oppdragene om målestokkonkurranse og tilstandsindikatorer er det jobbet fram forslag til flere indikatorer.

Vi vurderer at ved å videreføre arbeidet som er startet i de overnevnte prosessene vil vi kunne få et godt kunnskapsgrunnlag i overskuelig fremtid. Når vi etter hvert har tilstrekkelig informasjon om tilstanden på veinettet, om hvordan det driftes og vedlikeholdes, samt effektene for brukere og samfunn, har vi også et bedre grunnlag for å følge opp i dialog med fylkeskommunene. Innenfor trafiksikkerhetsarbeidet jobbes det allerede i dag på denne måten, blant annet gjennom Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på vei. Der involveres fylkeskommunene og de forplikter seg til oppfølging og rapportering uten at det stilles krav om dette. Vår vurdering er derfor at behovet for informasjon kan håndteres uten å stille krav om rapportering.

Vi har forstått at det vil være behov for å enes om en standard som aktørene skal måle avvik mot, og at dette vil være noe av det det må jobbes videre med i tråd med det som er anbefalt i rapporten «Veinettets tilstand på riks og fylkesvei». Dette oppfatter vi å kunne være til erstatning for en eventuell statlig retningslinje, men det krever imidlertid at vi viderefører arbeidet med å få på plass nødvendig kunnskapsgrunnlag og rapporteringsløsninger.

Dersom vi skulle gå videre med arbeidet om statlige retningslinjer, vil det kreve betydelig videre vurderinger og dialog. Det er flere utfordringer knyttet til en eventuell innføring av slike retningslinjer som vil måtte avklares nærmere. Retningslinjer er ikke rettslig bindende. Hvilke krav og føringer som kan gjøres gjeldende, og hvordan de skal kunne følges opp, er derfor en sentral problemstilling. Det vil videre være nødvendig med dialog med kommunal og fylkeskommunal sektor og Kommunal- og distriktsdepartementet ved innføring av slike retningslinjer. Det følger av kommuneloven, og av retningslinjene for statlig styring av

kommuner og fylkeskommuner, at dersom staten vil pålegge kommunene/fylkeskommunene oppgaver og/eller plikter skal dette skje gjennom lov eller forskrift. Det pågår for tiden prosesser med å se på hvordan statlig styring av kommunesektoren kan reduseres. En eventuell innføring av statlige retningslinjer vil derfor måtte vurderes og avklares i lys av slike prosesser. En oppdatert vurdering av behovet for statlig regulering eller retningslinjer nå som det har gått seks år etter avviklingen av sams vegadministrasjon, vil være nødvendig som grunnlag for videre vurderinger.

Vår samlede vurdering er at vi ikke ser behovet for å innføre nye retningslinjer med rapporteringskrav på nåværende tidspunkt. Dersom det er forhold knyttet til trafikk sikkerhet og framkommelighet Statens vegvesen vurderer at ikke blir tilstrekkelig hensyntatt ved denne løsningen, dvs. at det ikke fastsettes statlige retningslinjer, ber vi om tilbakemelding på dette innen utgangen av mars.

Med hilsen

Siri Hall Arnøy (e.f.)  
avdelingsdirektør

Karin Johanne Jacobsen  
utredningsleder

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*